

O větší spravedlnosti, než na jakou máme j+s 17. 3. 2024

Hospodin kraluje! Vy, kdo na něj spoléháte a kdo ho milujete, nemějte rádi zlo. Hospodin střeží duše svých věrných a vytrhuje je z rukou těch, kdo se řídí po svém a bez Boha.

Radujte se všichni, koho Boží milost učinila spravedlivými, vždyť pro vás je zaseto světlo, radost pro ty, kdo mají přímé srdce.

Dt 6,20-25: Až se tě tvůj syn v budoucnu zeptá: „Co to jsou ta svědectví, nařízení a práva, která vám přikázal Hospodin, náš Bůh?“, odvětiš svému synu: „Byli jsme faraónovými otroky v Egyptě a Hospodin nás vyvedl z Egypta pevnou rukou. Před našimi zraky činil Hospodin znamení a zázraky veliké a zlé proti Egyptu, proti faraónovi i proti celému jeho domu. Ale nás odtamtud vyvedl, aby nás uvedl sem a dal nám zemi, kterou přísazně přislíbil našim otcům. Hospodin nám přikázal, abychom dodržovali všechna tato nařízení, báli se Hospodina, svého Boha, aby s námi bylo dobře po všechny dny, aby nás zachoval při životě, jak tomu je dnes. Bude se nám počítat za spravedlnost, budeme-li bedlivě dodržovat každý tento příkaz před Hospodinem, svým Bohem, jak nám přikázal.“

Mt 5,17-20: Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám, dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. Neboť pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

I.

Blahoslavení lidé, kteří patří ke světu, kde vládne Bůh a kde se žije podle jeho vůle. Jsou blahoslavení, i když nic nemají a ještě je i někdo pronásleduje. Jejich jest království nebeské. To vyslechli ti, kdo se jednou shromáždili kolem Ježíše a poslouchali, co říká. A mohli přemítat nad tím, že bez lidí, kteří si nemají na čem zakládat, kteří se bijí za

spravedlnost a jsou milosrdní a pokojní, bez nich by svět moc "jedlý" nebyl; však jsou taky solí země. A světlem světa.

Když jste světu světlem, tak mu sviťte! Máte k tomu jako návod Zákon a Proroky. Z těch neškrtejte ani písmenko. A pamatujte, že nebude-li vaše spravedlnost mnohem větší než spravedlnost farizeů a zákoníků, zase o to království přijdete.

O evangeliu se říkává, že je radostné. Avšak tohle, co Ježíš řekl, moc povzbudivě nezni. Farizeové a zákoníci důkladně studovali to, čemu se říkalo Zákon a Proroci, rozpracovali to do série ustanovení a paragrafů a dělali, co bylo v jejich silách, aby to dodrželi opravdu všechno a aby k dodržování přivedli i druhé. Dbali i na ty předpisy, které jiným byly vcelku lhostejné, a lidi si jich za to docela vážili.

Ježíš jejich úsilí nezpochybňoval. Ale vytýkal jim, že kvůli paragrafům někdy stavějí smysl Božího zákona na hlavu: všechno dodržují, ne že ne (a to je dobře), ale Boží spravedlnost v tom jejich dodržování pokaždé k nalezení není. Neboť těmi paragrafy se Boží království nevyměřuje a dveře do něj neotvírají. Ty otevírá spravedlnost: nebude-li vaše větší, než je ta jejich, máte smůlu.

II.

Smyslem Zákona a Proroků (neboli Bible) je, aby se naplnila Boží spravedlnost, na kterou ta naše lidská nedosáhne, ale má ji napodobit, napomoci nebo aspoň nestát v cestě.

Příkazy a zákazy se mají respektovat, ale podstatné je, proč je lidi za Mojžíšových časů vlastně dostali. To se tehdy navzájem mordovali, v otroctví končili, všelijakým ničemným idolům se poddávali, křivili si charaktery a kazili život, až se na to nedalo dívat. Tak je Bůh vzal za ruku, vyvedl je z maléru a dal jim základní pomůcku, jak se orientovat. Tou pomůckou byl zmíněný zákon, který jsme si zvykli stručně shrnovat do desatera zásad. Nejsou to jen zákazy, je toho tam víc: Za prvé: Bůh tě má rád a tvoje průšvihy mu v tom nezabrání. Za druhé: Nenech si namluvit, že ti někdo nabídne něco lepšího než Bůh.

Za třetí: Nikomu nevnucuj svoji vůli, ty Bůh opravdu nejsi.

Za čtvrté: Nezmeškej Boží požehnání a těš se na něj.

Za páté: Ptej se rodičů, co je v životě důležité, a pak o tom přemýšlej. Zbýlých pět pravidel říká: Co nechceš, aby ti dělali druzí, nedělej ty jim – neublížuj jim násilím, zradou, krádeží, zlým slovem, závistí.

Nejsou to jen pravidla, jak spolu vydržet pohromadě, ale je tam úplně na začátku láska. To, že nás Bůh má rád. Bez ní by to byly jen duté poučky, na které musím dbát, a nebaví mě to. Ale s tou láskou na začátku (a na konci) to dává smysl víc: Chceš-li, aby tě lidi měli rádi, tak je měj taky rád. Jako má Bůh rád nás.

Tahle pravidla dostali jako pomůcku, jak se v životě orientovat. Chopili se jich a že podle nich budou žít, ale dopadalo to dost podobně jako předtím. To se lidské společnosti stává a církev není výjimkou. Rozumné pořízení s nimi nebylo. Tak Bůh rozhodl, že nadešel čas rázného zákroku, který by to řešil. Vy do Božího království nedoklo-pýtáte, snad ani netrefíte, a tak tedy Boží království přijde za vámi.

Stalo se. Ta novina dostala označení evangelium a čtyři vypravěči nám ji v Bibli tlumočí jako pozvání. A ta Boží spravedlnost? To je přece ona: Když ne vy, tak Bůh. Od začátku je ta spravedlnost stejná. Abychom došli do cíle. Když to nejde samo, tak teda s mapou, se zákonem, s proroky, s čímkoli. Pojdte, kdo jste obtíženi až nad hlavu.

III.

Paragrafy vám dveře Božího království neotevřou. Ty otevírá spravedlnost: nebude-li vaše větší, než je ta, kterou se ohánějí tamti poctiví snaživci, máte smůlu. Hlídat si to bedlivě: hlavně se neprovinit a neudělat chybu, vždyť zákon postihuje, co zlého bylo prokazatelně řečeno a spácháno. Ježíš k tomu však dodává, že na malér si člověk zakládá už dřív někde uvnitř, ještě než to vyjde najevo.

Že by se zlé pomyslení (natož skutek) rovnalo cestě do pekel? Bylo by to tak, kdyby tu Boží království bylo jen pro ty, kdo se nikdy ničím neprovinili. Ale je to přece jinak: vždyť Boží království přichází pro ty,

kdo nemají, na čem by si zakládali, přichází pro plačící, tiché a milosrdné, přichází pro ty, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti – a o tohle právě jde: Spravedlnost farizeů a zákoníků je zajisté veliká, pečlivě pěstěná, málokdo jim stačí. Ale: blahoslavení, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti Boží, která je mnohem větší. Když ne vy, tak Bůh – když na jeho království nedosáhnete, přijde za vámi. Běda vám, jestli nebudete mít hlad a žízeň po spravedlnosti Boží. Jestli ten hlad na chvíli zaplácnete sebelítostí, pýchou, sebeobdivem nebo čímkoli na ten způsob. Myslím, že naše lidská spravedlnost – aby za něco stála – musí znát a zahrnovat důvěru v Boží jednání. Důvěru a spolehnutí na Boží spravedlnost.

Židé o tom zpívali písničku, jak nás Bůh vyvedl z průšvihů a že to byl náramný div. Křesťané – to jsme my – to zas říkají takhle: že Ježíš si ty průšvihy prožil taky. Nepřátelé na něj byli jak sršni, jeho blízcí od něj utekli a on zůstal na všechno sám. A Bůh ho měl pořád rád.

Takhle se naplňuje Zákon a Proroci. Takhle se naplňuje Boží spravedlnost a my můžeme druhým dopřát, aby se s ní taky potkali, i když na ni sami nestačíme: Bůh vás má rád a vaše průšvihy mu v tom nezabrání. Tak ho mějte rádi taky. A co chcete, aby lidi dělali, dělejte i vy.

Požehnání:

Bůh vás má rád a vaše průšvihy mu v tom nezabrání. To neznamená, že bychom se jim neměli bránit: ale nebojujeme přitom proti lidem, nýbrž proti moci a silám, které si je – i nás – podmaňují, svírají a ničí. Slibují, že vám dají něco lepšího než Bůh, a člověk jim někdy podlehne. Ale Bůh vás má rád a ani vaše průšvihy mu v tom nezabrání. Ježíše vzkřísil jako prvního – díky němu jsme i my zproštěni hříchů a jsme Bohu blíž.

Ať vás tedy Boží pokoj provází ode dneška už napořád na všech životních cestách, po nichž máte projít; necht' se to děje Bohu k slávě a vám i vašim bližním k radosti a k naději.